

Memo van de gedeputeerde

C.A. van der Maat

Gedeputeerde Mobiliteit en Samenwerking

Onderwerp

Aanvullende geluidsmaatregelen PHS

Geachte Statenleden,

Als provincie nemen we deel aan en dragen we bij aan het landelijke Programma Hoogfrequent Spoor, conform het besluit van uw Staten op [6 februari 2015](#). Met dit programma werken Rijk, provincie en gemeenten in Brabant aan het vergroten van de capaciteit van het spoor t.b.v. personen- en goederenvervoer. Voor het traject Meteren – Boxtel betekent dit dat het geschikt gemaakt wordt voor een toename van het aantal goederentreinen, zodat treinen die nu op de Brabanthoroute rijden door Breda en Tilburg, via de Betuweroute kunnen rijden.

In Brabant ligt het zwaartepunt van de maatregelen op het tracé door en nabij Vught met onder meer het realiseren van een verdiepte ligging door Vught en het opheffen van de vijf overwegen in Vught. Daarnaast wordt tussen het station van 's-Hertogenbosch en de spoorplitsing in Vught een extra (vierde) spoor aangelegd om de capaciteit te vergroten.

Met het ministerie van IenW, en in het bijzonder met de Staatssecretaris, is medio 2018 de afspraak gemaakt dat zij nader onderzoek zou doen naar aanvullende maatregelen om de ergste toename van de hinder (met name op het gebied van geluid en trillingen) op het traject Meteren – Boxtel te beperken. In bijgaande brief gaat de Staatssecretaris in op het gedane onderzoek en de maatregelen die daaraan verbonden worden.

Naast de toegezegde maatregelen die worden meegenomen in het Tracébesluit stelt het Rijk maximaal € 3 miljoen (incl. BTW) beschikbaar als medefinanciering van initiatieven van gemeenten of andere overheden voor extra geluidbeperkende maatregelen. Daarbij hanteert de Staatssecretaris een verdeling van 1/3 voor het Rijk en 2/3 voor de regio. De gemeenten staan aan de lat om het initiatief te nemen tot eventuele aanvullende maatregelen. Gezien het belang van het programma en ons streven de toename van de hinder tot een minimum te beperken, zijn wij bereid om in gesprek te treden met de gemeenten over het traject van een eventuele gezamenlijke financiering van aanvullende maatregelen.

Wanneer over dergelijke initiatieven concrete afspraken worden gemaakt zullen deze met een voorstel aan uw Staten worden voorgelegd via de reguliere P&C-momenten.

Met vriendelijke groet,

C.A. van der Maat

Datum

29 maart 2019

Documentnummer

4491203

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

Van

C.A. van der Maat

Telefoon

(073) 681 20 54

Email

cvdmaat@brabant.nl

Bijlage(n)

1: Brief staatssecretaris
aan betrokken overheden

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Aan de bestuurders van de Gemeenten West-Betuwe,
Zaltbommel, Maasdriel, 's-Hertogenbosch, Vught, Haaren en
Boxtel en de Provincie Noord-Brabant die betrokken zijn bij
PHS Meteren-Boxtel

Bestuurskern

Openbaar Vervoer en Spoor
Rijksinfrastructuur

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Ons kenmerk

IENW/BSK-2019/20019

Datum 28 maart 2019
Betreft PHS Meteren-Boxtel

Geachte bestuurder,

In maart vorig jaar is het Ontwerp-Tracébesluit PHS Meteren-Boxtel uitgebracht. Tijdens mijn werkbezoek aan het tracé op 23 april, hebben de omwonenden mij aangegeven zorgen te hebben over de toename van o.a. geluid en trillingen als gevolg van de extra goederentreinen. In de daaropvolgende bijeenkomst met u heeft u deze zorgen ook aan mij overgebracht.

In mijn brief aan u van 31 mei 2018 (kenmerk IENW/BSK-2018/99722) heb ik aangegeven dat ik mij deze zorgen aantrek en dat ik daarom extra maatregelen ga onderzoeken om de ergste toename van hinder bij Meteren-Boxtel te beperken. Inmiddels zijn de aangekondigde onderzoeken uitgevoerd. Via deze brief laat ik u weten hoe ik met de uitkomsten van de onderzoeken omga. Deze brief is ook een antwoord op de brief van de gemeenten Geldermalsen, Neerijnen, Zaltbommel, Maasdriel en 's-Hertogenbosch van 14 december 2018 (kenmerk 14-17594-34594).

Geluid

In het OTB zijn geluidbeperkende maatregelen opgenomen en er zijn maatregelen voorzien vanuit geluidsanering (MJPg). Hiermee worden omwonenden beschermd tegen geluidsoverlast conform de wettelijke eisen. Recent zijn in Europees verband afspraken gemaakt over de zogenaamde *Quieter Routes*. Op een *Quieter Route* mogen alleen goederentreinen rijden waarvan alle wagons voorzien zijn van een stiller remsysteem. Deze bronmaatregel levert een verdere reductie van de geluidhinder op. Het traject Meteren-Boxtel voldoet, na realisatie van de Meterenboog, aan de voorwaarden voor een *Quieter Route*. Dat betekent dat alle goederentreinen die straks over Meteren-Boxtel rijden, stiller moeten zijn. Uit het nu uitgevoerde onderzoek blijkt dat de situatie met 100% stillere goederentreinen, tezamen met de OTB- en MJPg-maatregelen, ongeveer evenveel ernstig geluidgehinderden en slaapverstoringen oplevert als in de huidige situatie. Dit betekent overigens niet dat er overall sprake is van een *stand still*-situatie, op diverse plekken zal de geluidhinder toenemen ten opzichte van nu. Om die reden kies ik ervoor in het Tracébesluit geen rekening te houden met het positieve effect van de 100% stille treinen. Daardoor komt het effect van de stillere treinen bovenop de maatregelen in het OTB.

Nadat het regime van de *Quieter Route* van toepassing is op Meteren-Boxtel zal ik de geluidproductieplafonds op dit traject overeenkomstig verlagen. Daarmee wordt voorkomen dat het geluidniveau nadien kan stijgen zonder dat maatregelen nodig zijn.

Bestuurskern
Openbaar Vervoer en Spoor
Rijksinfrastructuur

Hiermee wordt de ergste toename van de geluidhinder op Meteren-Boxtel beperkt, wat ook mijn intentie was bij het starten van het onderzoek naar extra maatregelen.

Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/20019

Trillingen

Zoals ik in mijn brief van 31 mei 2018 aangeef, zit de grootste toename van de trillingshinder in Vught-noord, aan de oostkant van het spoor. Hier wordt een extra spoor aangelegd, waardoor de trillingsbron dichterbij de woningen komt te liggen. Bij de woningen aan de Pieter Bruegellaan en Molenvenseweg is sprake van dusdanig hoge toenames van trillingen in combinatie met hoge trillingsniveaus, dat er sprake is van een unieke situatie, die verder nergens langs het tracé voorkomt¹. Ik vind het daarom passend en verantwoord om hier extra trillingsbeperkende maatregelen te nemen, in de vorm van ondergrondse trillingswerende constructies en een betonplaat onder het spoor². Deze maatregelen worden in het Tracébesluit opgenomen.

Ik los hiermee niet alle ervaren trillingshinder langs het tracé op en ik neem ook niet alle toenames weg. Maar met deze maatregelen beperk ik de ergste toename van trillingshinder langs het traject, zoals ik in april 2018 beloofd heb.

Trillingen: proeven en optimalisaties

In mijn brief van 23 april 2018 aan de Tweede Kamer over trillingshinder³ heb ik onder meer aangegeven dat ik samen met ProRail een innovatie-agenda ga opstellen. Voor Meteren-Boxtel heb ik ProRail gevraagd om te zoeken naar mogelijkheden om proeven te doen met trillingsmaatregelen die nu nog niet zijn vrijgegeven, om te bekijken of deze effectief zijn en wat de effecten zijn op beheer en onderhoud van het spoor. Het nieuw aan te leggen, tijdelijke spoor in Vught biedt daarvoor mogelijkheden, maar ook elders langs Meteren-Boxtel kunnen (overdrachts)maatregelen misschien als proef uitgevoerd worden. Naar aanleiding van de uitkomsten van een expertsessie gaat ProRail voor de verdiepte spoorbak in Vught onderzoeken of het ontwerp is te optimaliseren voor trillingen, binnen de randvoorwaarden van budget en de ruimtelijke grenzen van het Tracébesluit. Voor de eerder in deze brief aangegeven trillingswerende maatregelen in Vught-noord geldt het volgende. Mocht er tijdig een nieuwe trillingsbeperkende maatregel zijn die minimaal een vergelijkbaar effect heeft en tegen dezelfde of lagere kosten maar bijvoorbeeld met minder hinder te bouwen is, dan kan er besloten worden de wanden te vervangen door die nieuwe maatregel. In het Tracébesluit zal hiervoor een bepaling worden opgenomen.

¹ Bij een aantal woningen meer dan 100% toename in combinatie met Vmax boven de 2 en een overschrijding van de grenswaarde voor Vper.

² Hiermee worden de trillingen (Vmax) voor de eerstelijns woningen teruggebracht tot ongeveer 0,8. Achterliggende woningen profiteren ook van deze maatregel.

³ Kenmerk: TK 2017-2018, 29 984, nr 756. Binnenkort stuur ik een vervolgbrief over de trillingenaanpak naar de Tweede Kamer.

Langzamer rijden in de nacht

In mijn brief van 31 mei 2018 heb ik aangegeven ook langzamer rijden in de nachtperiode te gaan onderzoeken, om te bekijken of dat er aan kan bijdragen dat mensen 's nachts minder vaak wakker worden van de treinen. Ik heb ProRail inmiddels opdracht gegeven tot het uitvoeren van een dergelijke proef op het traject Meteren-Boxtel. Daarbij wordt onderzocht wat de effecten zijn op geluid en trillingen, maar wordt ook gekeken naar de mogelijk negatieve effecten voor de goederen-vervoerders en voor de uitvoering van taken door ProRail (o.a. nachtelijk onderhoud) en de dienstregeling van de reizigerstreinen. Ik verwacht de eerste uitkomsten van deze proef in het najaar van 2019.

Bestuurskern

Openbaar Vervoer en Spoor
Rijksinfrastructuur

Ons kenmerk

IENW/BSK-2019/20019

Overige onderzoeken

In de afgelopen maanden is ook bekeken of het aantal treinen op Meteren-Boxtel in de nachtperiode verminderd kan worden. Dit komt echter neer op het verschuiven naar andere routes. Het verschuiven van goederentreinen is niet zonder meer afdwingbaar, omdat beschikbare capaciteit op grond van Europese regels in beginsel moet worden uitgegeven. Verschuiving naar de Brabanneroute is niet mogelijk omdat Meteren-Boxtel juist mede bedoeld is als ontlasting van de Brabanneroute. Zoals ook aangegeven in mijn brief van 19 juni 2018 aan de Tweede Kamer over het Maatregelpakket Spoorgoederenvervoer⁴, stimuleer ik het gebruik van de Betuweroute. Dat is echter wel begrensd op het met Duitsland afgesproken maximum op de grens bij Emmerich.

Ik heb op verzoek ook onderzoek laten doen naar de kosten van het weghalen van het wachtspoor in Zaltbommel. Deze zijn relatief hoog, terwijl de veiligheidsrisico's die daarmee vermeden worden door experts als zeer klein worden beoordeeld.

Aanvullende extra maatregelen

In mijn brief van 31 mei 2018 heb ik aangegeven dat ik extra maatregelen zal onderzoeken om de ergste toename van hinder te beperken. Ik heb daarbij ook aangegeven dat ik beperkt budget heb. Een onderzoek naar maatregelen om een *stand still* situatie te creëren, zoals de 5 gemeenten in hun brief van 14 december 2018 aangeven, heb ik om die redenen niet overwogen. Een dergelijk onderzoek schept verwachtingen waar ik niet aan zal kunnen voldoen.

Het kan zijn dat u, of de inwoners van uw gemeente, vinden dat er alsnog te weinig hinderbeperkende maatregelen genomen worden voor Meteren-Boxtel. Ik stel daarom nog een bedrag van maximaal € 3,5 mln (incl BTW) beschikbaar als medefinanciering van initiatieven van gemeenten of andere overheden voor extra hinderbeperkende maatregelen. Overheden kunnen -in afstemming met elkaar- met voorstellen komen. Aan voorstellen voor hinderbeperkende maatregelen die ik ontvang zal ik ten hoogste 1/3 deel bijdragen tot mijn budget van € 3,5 mln is uitgeput. Ik laat het Tracébesluit niet op deze aanvullende extra maatregelen wachten, maar ze worden -mits tijdig bekend- meegenomen in de aanbesteding van het werk.

⁴ Kenmerk: TK 2017-2018, 29 984, nr 782

Tracébesluit

Met deze maatregelen voeg ik voor in totaal € 15 mln aan bovenwettelijke hinderbeperkende maatregelen aan het project toe. Hiermee zal ik het Tracébesluit voor PHS Meteren-Boxtel verder afronden. Ik verwacht het Tracébesluit in de zomer van 2019 te kunnen vaststellen. Indien nodig of gewenst, zal aan het ingezette Bestuurlijk Overleg met u een vervolg gegeven worden.

Bestuurskern

Openbaar Vervoer en Spoor
Rijksinfrastructuur

Ons kenmerk

IENW/BSK-2019/20019

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

S. van Veldhoven - Van der Meer

Verzendlijst:

Gemeente West-Betuwe
t.a.v. PM
Postbus 112
4190 CC Geldermalsen

Gemeente Zaltbommel
t.a.v. dhr W. Posthouwer
Postbus 10.002
5300 DA Zaltbommel

Gemeente Maasdriel
t.a.v. dhr J. H. de Vreede
Postbus 10.000
5330 GA Kerkdriel

Gemeente 's-Hertogenbosch
t.a.v. dhr U. Kâhya
Postbus 12345
5200 GZ 's-Hertogenbosch

Gemeente Vught
t.a.v. dhr G. van Woesik
Postbus 10.100
5260 GA Vught

Gemeente Haaren
t.a.v. mw C. Blom
Postbus 44
5076 AV Haaren

Gemeente Boxtel
t.a.v. dhr H. van Wanrooij
Postbus 10.000
5280 DA Boxtel

Provincie Noord-Brabant
t.a.v. dhr C. van der Maat
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Bestuurskern
Openbaar Vervoer en Spoor
Rijksinfrastructuur

Ons kenmerk
IENW/BSK-2019/20019